

bort, er en Uttring, som jeg for min Part troer at burde overspringe, thi den kan jeg slet ikke tage i Betragtning, jeg troer ikke engang, at et sådant Botum kan bringes tilstede, og hvad Ministeren maaskee underhaanden kunde erfare desangaaende, vil det vistnok være meget usikkert at sælde nogen Dom efter. Som et Par historiske Bemærkninger skal jeg dog tillade mig endnu at gjøre opmærksom paa følgende, at med Hensyn til Communalloven og den kirkelige Forsfatning da er det Spørgsmaal, som ikke først senere er fremkommet fra den ærede Minister, men som allerede forrige Gang, da Løftet blev givet, stod ham klart; thi han svarede nemlig en æret Rigsdagsmand, som spurgte ham: om han, hvis Communalloven ikke til den Tid var forelagt eller Kirkeforsatningen ikke var kommet i Stand, da alligevel troede at være bunden ved sit Løfte: „Jeg maa i alle Tilfælde mene dette; forsaavidt jeg maa underkaste mig Rigsdagens Dom, om de Hindringer, som muligviis kunne indtræde, ville være tilstrækkelige til at løse mig fra mit Løfte“. Det er en saadan Appel, som den ærede Minister har gjort, men jeg troer, som sagt, ikke der lader sig give noget Svar derpaa. Dernæst mindes jeg ogsaa meget godt, at den ærede Minister omtalte, at han først vilde bereise Sjælland, før han troede at kunne foreslåge nogen Lov; jeg troer nu, det er meget uheldige Betingelser at stille for et Lovgivningsarbejde, at vedkommende Districter skulle bereises. Det viser sig jo nu, at der har lagt sig uovervindelige Hindringer i veien derfor; men jeg troer heller ikke, det er nødvendigt, jeg troer, at Ministeren fra sit Standpunkt maa kunne udgive en saadan Lov, uden just at have besøgt hvert enkelt Sted. Der er Noget i de Uttringer, der ere faldne idag, som gjør mig ondt, fordi jeg frygter for, at vi ville faae en Lov, som vi ikke kunne være tjente med. Den ærede Minister synes at ville give en Lov, der skal omfatte alle specielle Tilfælde, og han siger, at han frygter for at skulle give en Lov, som det senere vilde blive nødvendigt at rette meget, og da man nu ikke har den gamle Myndighed til at give Reskripter, saa skulde man

altsaa sride fort ad Lovgivningsveien, og den meente Ministeren vilde være langsom. Men jeg troer, idetmindste har jeg opfattet Sagen fra det Standpunkt, at man maatte ønske en Skolelov blot i dens store Omrids, men derimod overlade til de frie Communer selv at udvikle den Tid efter anden. Kun alene ved, at Skolevæsenet for den allerstørste Deel stilles til Communens Raadighed, troer jeg, at vi kunne faae et tilfredsstillende Skolevæsen. (Grundtvig: Hør!). Endnu blot een Bemærkning, og det er den, at det ogsaa gjør mig ondt at see, at den latinste Skole staaer den ærede Minister langt nærmere end den danske.

Cultusministeren: Med Hensyn til det Sidste, som den ærede Rigsdagsmand anførte, maa jeg bemærke, at jeg dog ikke veed, hvoraf han seer det.

Frolund: Deraf, at der er skeet Udskiftigt med Hensyn til de lærde Skoler, medens jeg derimod ikke har kunnet bemærke, at der er skeet Noget med Hensyn til de danske.

Cultusministeren: Det, der er skeet med Hensyn til de lærde Skoler, er ikke noget Almindeligt, som ikke var en Afslutning af hvad der tidligere var begyndt. Jeg troer at kunne forsikre den ærede Rigsdagsmand, at hvad mit Arbejde angaaer, da har det langt mere været rettet paa den saakaldte Almueskole end paa enten latinste Skoler eller andre Skoler, skjøndt jeg naturligviis heller ikke har været berettiget til at undrage dem min Omforg. De øvrige af den ærede Rigsdagsmand omtalte Punkter skal jeg ikke gaae ind paa. Jeg skal blot bemærke, at Kirkeforsatningsspørgsmaalet af mig ikke er nævnt med et eneste Ord. Hvad angaaer Communalloven, saa har jeg ikke anført den som en væsentlig Hindring; jeg har tvertimod sagt, at uagtet der heri laae Noget, som kunde have virket standsende og forsinkende, og virkelig ogsaa har virket saaledes, saa var det dog ikke det, den væsentligste Hindring havde liget. Hvad dernæst angaaer Spørgsmaalet om, i hvilken Detail Lovgivningen skal og vil gaae, saa har jeg derom blot sagt, at hvad der siden skal ordnes administrativt maatte have et fast og sikkert Tilnærmingspunkt i Loven, og det maa